

1992

■ **KLIMAKONVENSJONEN:** FNs rammekonvensjon om klimaendring (UNFCCC) er en internasjonal traktat som har til hensikt å begrense de globale utslippene av klimagasser. Konvensjonen ble utarbeidet under FN-konferansen om miljø og utvikling i Rio de Janeiro i 1992. Den ble åpnet for undertegning 9. mai 1992, og trådte i kraft 21. mars 1994. Norge signerte konvensjonen 4. juni 1992, og den ble ratifisert ved kongelig resolusjon 11. juni 1993.

1997

■ **KYOTO:** Kyoto-avtalen eller Kyoto-protokollen ble resultatet etter klimatoppmøtet i Kyoto. Formelt er Kyoto-avtalen en protokoll til Klimakonvensjonen. Alle vestlige land, unntatt USA, har forpliktet seg til reduksjon egne klimautslipp gjennom Kyotoavtalen. Kina har heller ikke forpliktet seg til Kyotoavtalen. Canada har underskrevet avtalen, men i 2010 annonsert de at landet ikke klarer innfri forpliktelsene de har tatt på seg i avtalen.

2007

■ **KLIMARAPPORT:** FNs Klimapanel, under ledelse av Dr. Rajendra Pachauri legger fram sin fjerde rapport om klimaendringene. Rapporten konkluderer med at den globale temperaturøkningen er menneskeskapt, med 90 prosent sannsynlighet.

2007

■ **BALI:** Klimamøtet på Bali i Indonesia resulterer med et nødsrik i et veikart, et mandat, for videre forhandlinger om en ny internasjonal klimaavtale fram mot København to år senere. EU og Norge kritiserte USA kraftig for å blokkere klimaforhandlingene ved å nekte å ta på seg forpliktelser.

2009 - klodens varmeste

Jordkloden opplevde sitt varmeste år i 2009 og de siste 12 månedene viser at temperaturen fortsatt stiger. Men folk bryr seg stadig mindre. Og en klimaavtale er helt i det blå.

Nyhetsstatus

– De siste tolv månedene har vært varmeste kloden har opplevd siden målingene startet i 1880, sier Helge Drange, professor i geofysikk ved Universitetet i Bergen.

– Det er alarmerende, sier klimaforskeren til Adresseavisen.

Målestasjoner

NASAs satellittmålinger, samlet inn fra tusen målestasjoner verden over, viste at 2009 var det nest varmeste året som er registrert siden 1880. Den iskalde vinteren i Europa var altså ikke nok til å kjøle ned gjennomsnittstemperaturen på kloden for året sett under ett. Og maitalene fra engelske og amerikanske analyseinstitutter viser at de siste 12 månedene har vært enda varmere.

Gjennomsnittstemperaturen har steget med 0,8 grader siden 1880. Statistikken forteller at sju av de varmeste åra siden 1880, har kommet etter 1998. Det aller varmeste året som er målt er 2005.

Folk bryr seg mindre

Samtidig viser klimaundersøkelser at folk flest bryr seg stadig mindre.

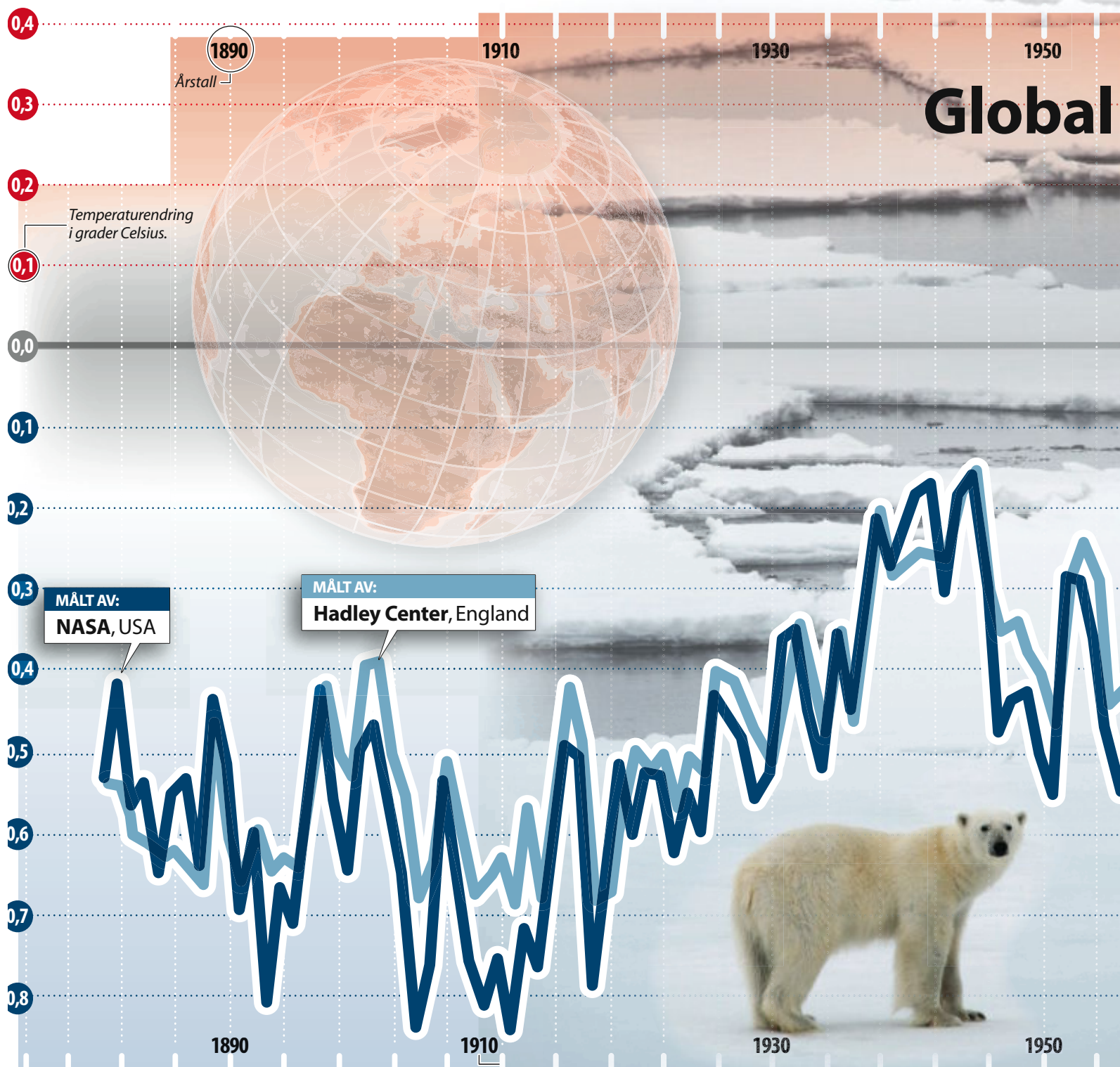
Klimaundersøkelsen fra juni, utført av TNS Gallup for Klima- og forurensingsdirektoratet (Klif), forteller at 70 prosent tror klimaendringene er menneskeskapt. For bare ett år siden var tallet 74 prosent.

Nordmenns tro på at klimakrisa er menneskeskapt har falt med 12 prosent siden 2007, da Al Gore fikk Nobels fredspris sammen FNs klimapanel. Det viser en undersøkelse fra Respons Analyse.

Taper mot hastesaker

– Problemet med klimaendringene er at de skjer så langsomt og konsekvensene er lite synlig fra dag til dag.

Derfor taper de mot hastesaker som svineinfluensa og finanskrise i den løpende kampen om politikernes oppmerksomhet, sier Drange.

Og mens politikerne famler etter en løsning, øker klimautslippene i hele verden. Resepten skulle skrives på klimatoppmøtet i København i desember i fjor, men endte med et mageplask: et tre siders dokument, uten reelt innhold.

Ingen målsettinger om konkrete utslippskutt.

Ingen konkrete planer for finansiering av klimatiltak.

Ingen avtale i Mexico

– Det er ikke realistisk å tro på en juridisk forpliktende klimaavtale før på klimatoppmøtet

i Sør-Afrika i 2011, sier miljøvernminister Erik Solheim.

– I august er det nytt klimamøte i Bonn. Da får vi en pekepinn om hva det er mulig å oppnå i Mexico. Men vi ser allerede at det ikke er mulig å få til en juridisk bindende, global klimaavtale i Cancun, sier Norges forhandlingsleder, Audun Rosland.

– Vi har ikke tid til å vente, sier klimaforsker Drange. Klimamodellene viser at hvis temperaturøkningen de neste hundre årene skal stanse på to grader, må CO₂-utslippene reduseres med 80 prosent innen

2050.

– Å utsette tiltakene har enorm effekt, sier Drange.

Arktis

Tippepunktet for helårsisen i Arktis er sannsynligvis passert allerede, tror klimaforskeren. For mye is smelter om sommeren og vinteren er ikke kald nok til at isen klarer å bygge seg opp igjen. Hvor fort Grønlandsisen smelter vet forskerne for lite om, men den smelter:

– At havet stiger med minst en meter innen hundre år er svært sannsynlig, sier Drange.

– Det vil ramme øystater hardest. Og det påvirker jordbruk og matvareproduksjon, sier Drange. Torkeproblemet er allerede er merkbart langt inn i Europa.

Langt til mål

Klimaministeren og klimaforhandlingslederen er pinlig klar over realitetene:

– Ennå er vi langt unna det vi må kutte for å nå togradersmålet, vedgår Norges forhandlingsleder Audun Rosland.

Men toget er på skinner igjen etter avsporingen i København.

Bali: En demonstrant aksjonerte mot avskoging i Indonesia under Bali-forhandlingene.

2009

■ **AVSLØRINGER:** Klimapanelets motkrefter mobiliserer foran klimatoppmøtet i København og en rekke avsløringer av feil og mangler innen klimaforskningen følger. Den groveste feilen er fra konsekvensrapporten og gjelder hvor raskt Himalaya-breen smelter. Delrapport 1, som inneholder det vitenskapelige grunnlaget for konklusjonene i rapporten, har ikke påvist feil.

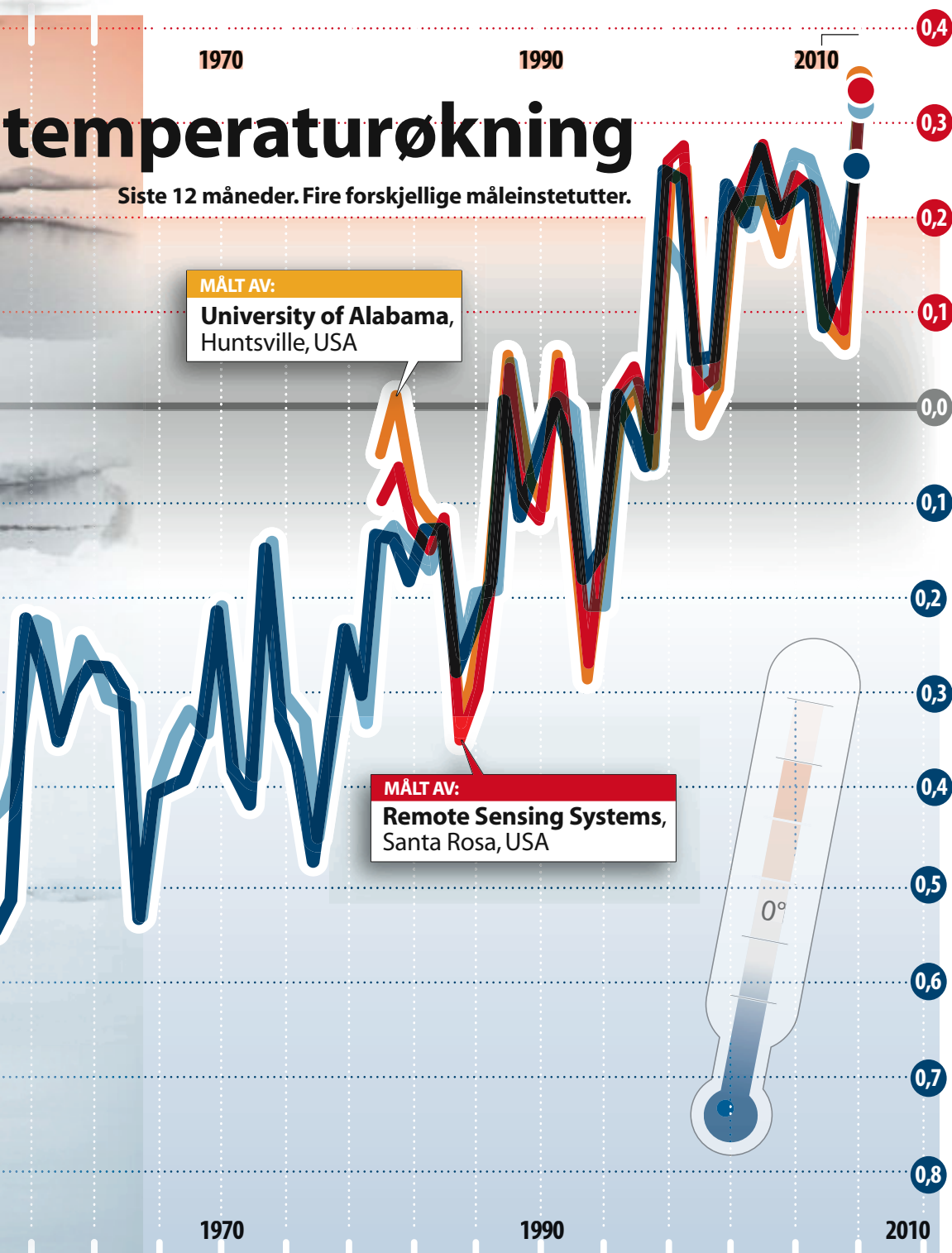
2009

■ **KØBENHAVN:** COP15 i København fulgte opp klimatoppmøtet på Bali for to år siden.
 ■ **MÅL:** Målet var enighet om en ny, forpliktende klimaavtale, der de største forurenserne forpliktet seg til utslippskutt. Post-Kyotoavtalen var ment å skulle tre i kraft i 2013.

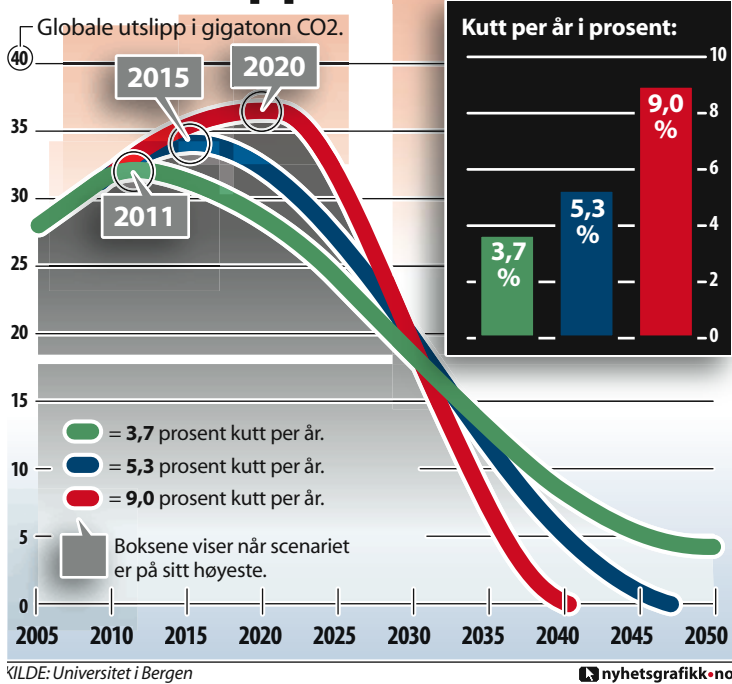
2010

■ **BONN:** Klimamøtet i Bonn i juni hadde som viktigste oppgave å gjenskape tilliten mellom i-land og u-land etter sammenbruddet i København. Neste mellommøte i Bonn i august vil vise om landene er i stand til å diskutere reelle problemstillinger som finansiering av klimatiltak i u-land og tallfeste utslippskutt i i-land.

år siden 1880

Konsekvenser av å vente med utslippskutt

Energibyrådet vil fjerne bensinsubsidier

Det internasjonale energi-byrådet (IEA) vil fjerne subsidieringen av bensin, olje, kull og gass til forbrukerne for å redusere forbruket og kutte klimautslippene. Det ble nylig annonsert av Energibyrådet.

I forbindelse med neste utgave av «The world Energy Outlook», som blir gitt ut i november, har byrådet analysert hva subsidiering av fossile produkter betyr for oljeforbruk og klimautslipp. Ifølge en undersøkelsen IEA har gjort, får innbyggerne i 37 land sponset bensin- og oljepris. I 2008 brukte myndighetene i disse landene 557 milliarder dollar på å sponse sine innbyggere med billigere bensin, kull og oljebrensel.

Reduserer etterspørsel

Å fjerne subsidiering av fossile brennstoff kan redusere etterspørselen etter olje, kull og gass med 5,8 prosent på verdensbasis, mener IEA. Det tilsvarer energibehovet til Japan, Korea, Australia og New Zealand samlet.

Det vil igjen gi en reduksjon i CO₂-utslippene på 6,9 prosent i 2020. Det er like mye som dagens samlede klimautslipp fra Frankrike, Tyskland, Spania og Storbritannia.

Norge er ikke på listen over land som subsidierer utsalgsprisen av bensin, olje, gass eller kull til sine forbrukere.

– Vi har gjort det motsatte i

Norge ved å legge CO₂-avgift på produktene, sier Petter Osmundsen, professor i oljeøkonomi ved Universitetet i Stavanger.

Vil fungere

Men norsk besinavgift går langt utover hensynet til CO₂, og er mer en del av den generelle skattleggingen.

Det er blant annet land i Midtøsten som har gjort sine innbyggere vant med lave oljepriser gjennom subsidier. USA subsidierer heller ikke bensinprisen, men de har et svært lavt avgiftsnivå.

– Jeg tror absolutt dette tiltaket ville fungert som et klimatil-tak, sier Osmundsen.

– I København oppsto en til-litskrise mellom i-land og u-land. Det viktigste som skjedde i Bonn var at det gode forhandlingsklimaet er gjenopprettet, sier Solheim.

– Det var ikke nok at Barack Obama kom til København, så lenge det manglet en forståelse hos de rike landene av at Kina, India og Brasil faktisk mener det de sier og ikke finner seg i å bli overhørt, sier Solheim.

København: Titusenvise av miljøaktivister mobiliserte i Bella Center utenfor København, uten at verdens ledere klarte å få til en klimaavtale. Foto: THIBAUT CAMUS/AP

Serie

Nyhetene som dominerte

I sommer ser vi på nyhetsopp-slagene som har tatt størst plass i mediebildet i året som gikk.

- 5. juli: Politikonflikten.
- 12. juli: Askeskyen.
- 19. juli: Overgrep i den katolske kirken.
- 26. juli: Svineinfluensa.
- 2. august: Norske statsborgere fengslet i utlandet.
- I dag: Klimastatus et halvt år etter København-fiaskoen.